

Kokoelmien kuvailu uudistuneiden RDA-kuvailusääntöjen mukaan

RDA-tallenne huhtikuussa 2023

Marja-Liisa Seppälä

Kuvailusääntöpalvelu

Koulutuksen tavoite

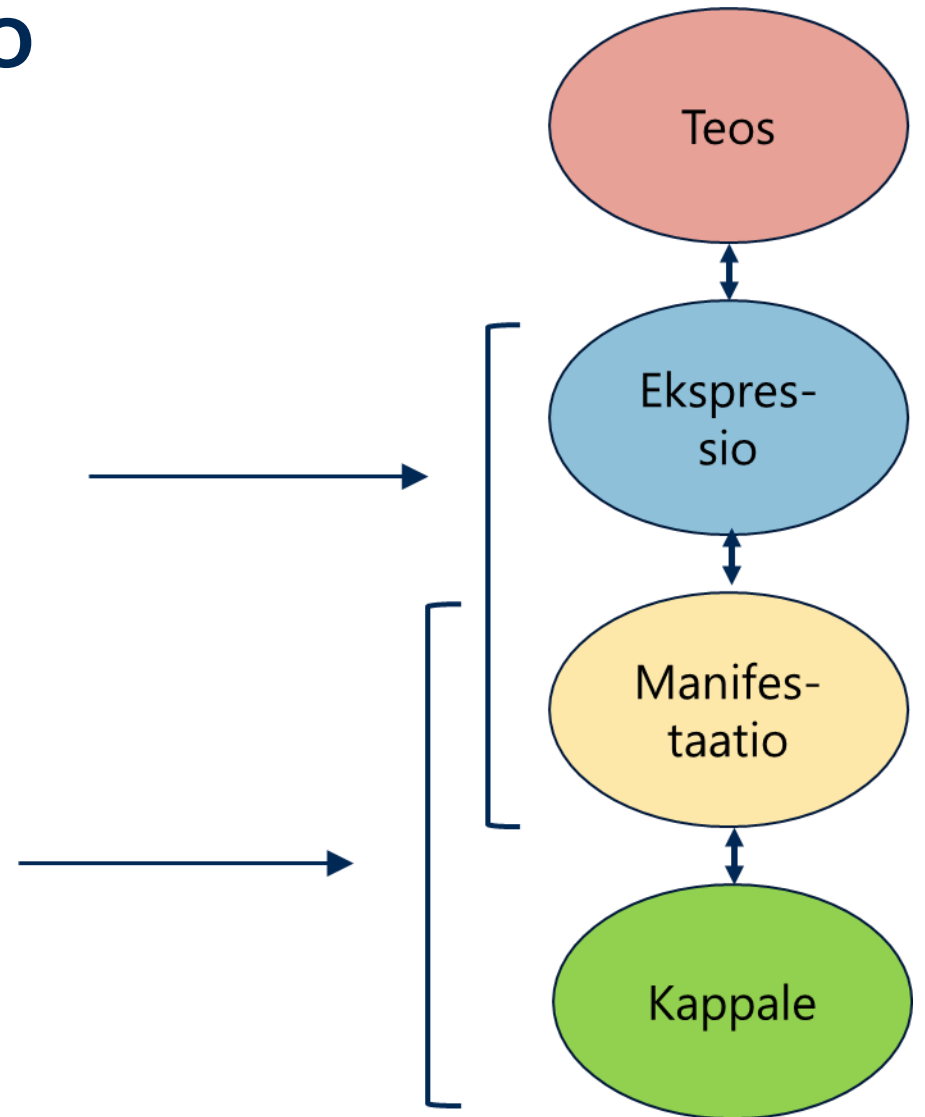
- Uudistuneen RDA:n kokoelman kuvailua koskevien sääntöjen esittely
- Ei varsinaista kuvailukoulutusta:
 - Ei tallennusformaattipohjaisia ohjeita
- Kokoelmien kuvailua konkretisoiva (kansainvälinen) ohjeistus on vasta tulossa RDA Toolkitiin

Kokoelmaan liittyviä käsitteitä

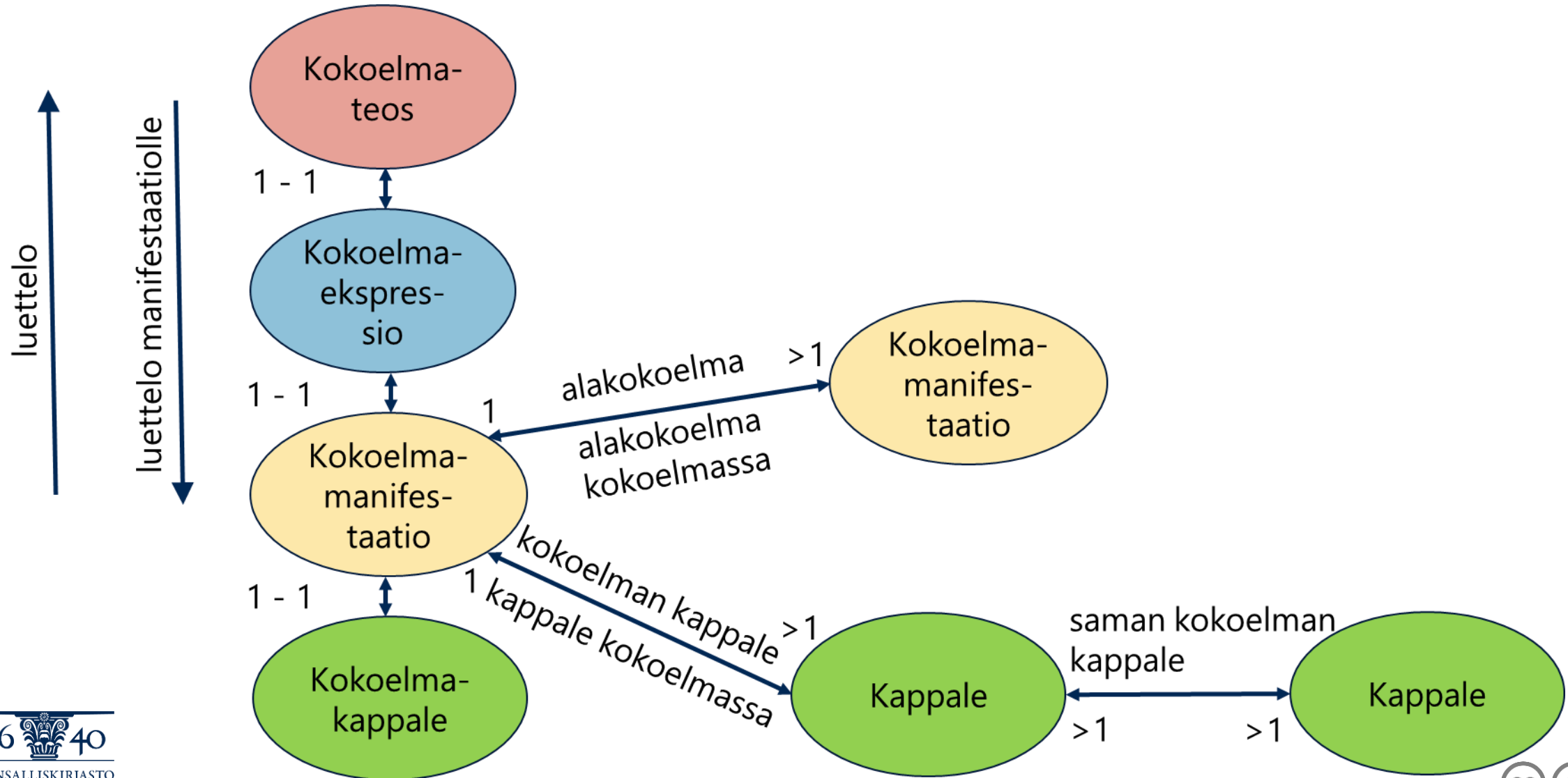
- Kokoelma:
 - Kokoelman muodostajan useasta lähteestä kokoama ryhmä aineistoja.
 - Kokoelma laajimmillaan voi olla kirjaston koko kokoelma ja suppeimmillaan yksittäisen henkilön tuottamat paperit.
- Tietoaineisto (kokoelmassa):
 - Käsin kosketeltava tai aineeton objekti, joka sisältää kokoelman käyttäjää kiinnostavaa tietoa.
- Arkistoaineisto (kokoelmassa):
 - Asiakirja tai asiakirjoja, joita toimija on luonut, kartuttanut tai käyttänyt toimintansa aikana ja jotka on säilytetty niiden pysyvän arvon vuoksi.

Kokoelman ja aggregaatin ero

- Aggregaatti on yksittäisten teosten versioiden (ekspressioiden) kokoamista manifestaatioksi, joka usein myös julkaistaan.
- Kokoelma on yksittäisten kappaleiden kokoamista manifestaatioksi, ns. kokoelmamanifestaatioksi.

Kokoelman käsittemalli

Kokoelman määrittelyä

- Kokoelmateos:
 - Teos, joka on **suunnitelma** johonkin tarkoitukseen kerättävien ja yhdessä säilytettävien kappaleiden valinnasta.
- Kokoelmaekspressio:
 - Ekspressio, joka on kokoelmateoksen toteutus.
- Kokoelmamanifestaatio:
 - Manifestaatio, joka on kokoelmateoksen ja -ekspression toteutus.
- Kokoelmakappale:
 - Kokoelmakappale on kokoelmateokseen kerättyjen kaikkien kappaleiden joukko.

Kokoelman soveltamisprofiili

- Soveltamisprofiilissa listattu kokoelmaan kuvailuun sisällytettävät keskeiset elementit ja niiden määritykset
- Eri aineistoihin liittyvät soveltamisprofiilit löytyvät Kuvailusääntöpalvelun [RDA-ohjesivulta](#)
 - Linkki tälle sivulle löytyy myös uudistuneesta RDA Toolkitistä osiosta Lähteet -> Käyttäjyhteisöjen aineistot -> Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet

Esimerkki 1: kokoelma tietynmuotoisista aineistoista

- **manifestaation tunniste:** 1234567890 (MARC 21 (BIB): 024?)
- **manifestaatioon sisältyvä teos (+ekspressio):** Helsingin kaupunginosien lehdet (130 \$a + \$l)
- **manifestaation nimeke:** Helsingin kaupunginosien lehdet (245 \$a)
- **ekspression kieli:** suomi (041 \$a fin)
- **ekspression kieli** (kuvailun kieli): suomi (040 \$b fin)
- **tuotantoaika** (kateaika): 1960- (008 mp?)
- **julkaisuaika** (luettelon julkaisu): 2011- (008 mp 7-10 1960)
- **kustantaja (yhteisö):** Kansalliskirjasto (710 \$a)
- **manifestaation laajuus:** 50 koteloa (niteitä) (300 \$a)

Esimerkki 1: kokoelma tietynmuotoisista aineistoista (2)

- **sisältötyyppi:** teksti (336 \$a)
- **mediatyyppi:** käytettävissä ilman laitetta (337 \$a)
- **tallennetyyppi:** nide (338 \$a)
- **aiheena oleva yhteisö:** Helsingin kaupunki (610 \$a)
- **teoksen kategoria:** paikallislehdet (655 \$a)
- **kokoelman kartuttamisen linja:** aktiivinen (500 \$a)
- **kokoelman kartuntamenetelmä:** talletus (500 \$a)
- **alakokoelma:** Haagan paikallislehdet (787 \$t)
- **kokoelman muodostaja (yhteisö):** Kansalliskirjasto (710 \$a)
- **kokoelman luetteloiija (yhteisö):** Kansalliskirjasto (710 \$a)

Esimerkki 1: kokoelma tietynmuotoisista aineistoista (3)

- **kappaleen tunniste** (kokoelmakappale): 098765 (HOL 024 \$a)
- **kappaleen saatavuuden rajoitukset** (kokoelmakappale): aineisto käytettävissä vapaakappalekirjastoissa (HOL 506 \$a)
- **kappaleen käyttöehdot** (kokoelmakappale): käyttö vain lukusalissa (?)
- **kokoelman sijainti**: Kansalliskirjasto, Unioninkatu 36, Helsinki (?)
- **luettelo** (viittaus kokoelmamanifestaatiosta kokoelmateokseen): Helsingin kaupunginosien lehdet (730 \$a)
- **kappaleen edustama manifestaatio** (viittaus kokoelmakappaleesta kokoelmamanifestaatioon): Helsingin kaupunginosien lehdet (?)
- **kokoelman kappale** (viittaus kokoelmamanifestaatiosta yksittäiseen kappaleeseen): 92876509 (787 \$o ?)

Esimerkki 1: kokoelma tietynmuotoisista aineistoista (4)

- **kappaleen tunniste** (yksittäinen kappale): 92876509 (HOL 024 \$a)
- **kappaleen nimeke**: Haagan lehti (HOL ?)
- **huomautus kappaleesta**: Numero: 2020: 3 (HOL ?)
- **kappaleen sijainti**: Fennica-kokoelma, Xx1 (HOL 852 \$?)
- **kappale kokoelmassa** (viittaus yksittäisestä kappaleesta alakokoelman kokoelmamanifestaatioon): Haagan paikallislehdet (HOL ?)
- **kappale kokoelmassa** (viittaus yksittäisestä kappaleesta kokoelmamanifestaatioon): Helsingin kaupunginosien lehdet (HOL ?)

Esimerkki 2: kokoelma tietystä aiheesta

- **teoksen tunniste**: 56784567
- **teoksen nimeke** (ja **auktorisoitu hakutieto**): Tampereen teatterikesä 2013 (luettelo)
- **kokoelman muodostaja (yhteisö)**: Suomalainen teatteriliitto
- **aihe**: teatteritapahtumat
- **aiheena oleva yhteisö**: Tampereen teatterikesä
- **kokoelman kartuttamisen linja**: suljettu
- **kokoelman kartuntamenetelmä**: osto
- **kokoelman luetteloija (yhteisö)**: Suomalainen teatterimuseo
- **ekpression tunniste**: 98767890
- **ekspression nimeke** (ja **auktorisoitu hakutieto**): Tampereen teatterikesä 2013 (luettelo), suomi

Esimerkki 2: kokoelma tietystä aiheesta (2)

- **ekspression kieli**: suomi
- **ekspression kieli** (kuvailun kieli): suomi
- **sisältötyyppi**: kaksiulotteinen liikkuva kuva ; stillkuva ; teksti
- **ekspression toteuttama teos**: Tampereen teatterikesä 2013 (luettelo)
- **manifestaation tunniste**: 54323443
- **manifestaation nimeke**: Tampereen teatterikesä 2013
- **tuotantoaika** (kate aika): 2012-2013
- **julkaisuaika** (luettelon julkaisuaika): 2014
- **kustantaja (yhteisö)**: Suomalainen teatterimuseo
- **manifestaation laajuus**: 50 videolevyä, 3 nidettä, 200 valokuvaa, 7 julistetta, 3 postikorttia, 1 verkkoaineisto (300 sivua)
- **mediatyyppi**: video ; käytettävissä ilman laitetta ; tietokonekäyttöinen

Esimerkki 2: kokoelma tietystä aiheesta (3)

- **tallennetyyppi**: videolevy ; nide ; arkki ; kortti ; verkkoaineisto
- **luettelo** (viittaus kokoelmateokseen): Tampereen teatterikesä 2013 (luettelo)
- **manifestaatioon sisältyvä ekspressio**: Tampereen teatterikesä 2013 (luettelo), suomi
- **kokoelman sijainti**: Suomalainen teatterimuseo, Hämeenpuisto 11, Tampere
- **kokoelman kappale** (viittaus kokoelmamanifestaatiosta yksittäiseen kappaleeseen): 1718271
- **kappaleen tunniste** (kokoelmakappale): 96783627
- **kappaleen saatavuuden rajoitukset** (kokoelmakappale): käytettävissä tutkimustarkoitukseen
- **kappaleen käyttöehdot** (kokoelmakappale): ei lainausoikeutta
- **Kappaleen edustama manifestaatio** (viittaus kokoelmakappaleesta kokoelmamanifestaatioon): Tampereen teatterikesä 2013

Esimerkki 2: kokoelma tietystä aiheesta (4)

- **kappaleen tunniste** (yksittäinen kappale): 1718271
- **kappaleen nimeke**: Tampereen teatterikesä 2013 -juliste
- **huomautus kappaleesta**: Koko: A1
- **kappaleen sijainti**: Tampereen teatterikesä 2013 -kokoelma, Yy3
- **kappale kokoelmassa** (viittaus yksittäisestä kappaleesta kokoelmamanifestaatioon): Tampereen teatterikesä 2013

Kyselytunti

- Kokoelman kuvailuun liittyviä (etukäteis)kysymyksiä käsitellään RDA-kyselytunnilla [9.5.2023](#), joka on kaikille avoin tilaisuus
- Etukäteiskysymykset voi esittää kyselytunnille ilmoittautumisen yhteydessä

Kiitos.

Marja-Liisa Seppälä
Kuvailusääntöpalvelu
kuvailusaannot-posti@helsinki.fi